

KEMENTERIAN KESIHATAN KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI

PENGURUSAN WABAK COVID-19

Perkara Utama

Apa yang diaudit?

- Berdasarkan kamus Cambridge, Covid-19 bermaksud penyakit berjangkit yang disebabkan oleh sejenis virus yang dikenali sebagai SARS-CoV-2 yang akan menyebabkan demam, keletihan, batuk dan juga masalah penafasan.
- Langkah utama yang diambil oleh Kerajaan sebagai kaedah pengawalan terbaik untuk melindungi diri daripada Covid-19 adalah melalui program vaksinasi. Ini adalah selaras dengan inisiatif Kerajaan bagi memastikan keseluruhan penduduk negara menerima manfaat imunisasi bagi membendung penularan virus Covid-19 dan menamatkan pandemik.
- Pengauditan melibatkan penilaian terhadap prestasi dan pengurusan aktiviti wabak Covid-19 bagi tempoh tahun 2020 sehingga bulan April 2022.
- Bagi prestasi program, pencapaian output dinilai terhadap aktiviti saringan dan rawatan yang terdiri daripada pembukaan Pusat Penilaian Covid-19 dan Pusat Kuarantin dan Rawatan Covid-19 (PKRC), persediaan fasiliti kesihatan bagi perkhidmatan penjagaan dan rawatan serta pencapaian vaksinasi Covid-19.
- Pengurusan aktiviti pula dinilai terhadap lima perkara meliputi antaranya prestasi kewangan, pengurusan vaksin, pengurusan peralatan perubatan, pengurusan fasiliti Kementerian Kesihatan (KKM) dan pengurusan sumber manusia.
- Siling peruntukan pelaksanaan program pengurusan wabak Covid-19 adalah berjumlah RM11.601 bilion yang terdiri daripada RM10.691 bilion dan RM910 juta masing-masing di bawah KKM dan Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI).
- Kerajaan berperanan mengambil tindakan daripada aspek kesihatan melalui fungsi KKM dan fungsi bukan kesihatan melalui pelbagai Kementerian/agensi seperti MOSTI, Majlis Keselamatan Negara (MKN), Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA). Di

samping itu, kerjasama dan penglibatan daripada agensi/jabatan di peringkat negeri turut dapat memastikan pengendalian pengurusan wabak Covid-19 berjalan dengan lancar dan teratur.

Mengapa ia penting untuk diaudit?

- Untuk menilai sama ada pelaksanaan pengurusan wabak Covid-19 mencapai objektif yang ditetapkan dalam Pelan Pengurusan Bencana Peringkat KKM dan Program Imunisasi Covid-19 Kebangsaan (PICK) iaitu:
 - a. Pelan Pengurusan Bencana Peringkat KKM
 - Mengoptimalkan sistem kesihatan untuk mengurangkan kadar morbiditi dan mortaliti; dan
 - Meminimumkan penularan patogen penyebab wabak/pandemik.
 - b. Program Imunisasi Covid-19 Kebangsaan (PICK)
 - Mengurangkan penularan virus Covid-19 melalui vaksinasi.
- Jumlah peruntukan kewangan yang telah dibelanjakan sejumlah RM8.587 bilion untuk membendung penularan wabak Covid-19 dan pemberian vaksinasi kepada seramai mungkin penduduk Malaysia.

Apa yang ditemui Audit?

- Secara keseluruhannya dapat dirumuskan bahawa pengurusan wabak Covid-19 adalah baik daripada aspek pencapaian output dan keberhasilan dalam menyokong pencapaian objektif Pelan Pengurusan Bencana dan Program Imunisasi Covid-19 Kebangsaan. Pelaksanaan aktiviti pengurusan Covid-19 dan tindakan yang diambil oleh semua pihak yang terlibat telah berjaya membawa sistem kesihatan awam beralih daripada fasa pandemik ke fasa peralihan endemik. Namun terdapat kelemahan dalam aspek pengurusan program yang perlu diberi perhatian seperti berikut:
 - Sejumlah RM145.37 juta baki peruntukan dana Kumpulan Wang Amanah Negara (KWAN) masih belum dipulangkan oleh Kerajaan Negeri sehingga bulan April 2022.
 - Sebanyak 1.10 juta dos vaksin (Cansino, Comirnaty dan Astrazeneca) telah tamat tempoh antara satu hingga 212 hari.

- Sebanyak 93 unit ventilator yang dibekalkan oleh syarikat 260790-T kepada fasiliti KKM tidak dapat digunakan. Ini menyebabkan anggaran kerugian sejumlah RM13.07 juta.
- Lebihan alat pelindungan peribadi (PPE) yang sangat ketara dengan nisbah penggunaan hanya sebanyak 2.2% dan 3.1% dengan baki sebanyak 3.08 juta pasang dan 0.84 juta helai masing-masing.
- Penggunaan ventilator di *South Ward Block*, Hospital Kuala Lumpur (HKL) menunjukkan penggunaan gas oksigen telah melebihi had penggunaan dan telah memberi kesukaran perawatan di wad-wad HKL. Pengisian jawatan jururawat adalah tidak setara dengan keperluan perjawatan dan tidak mengikut nisbah *level of care* yang disarankan dengan mengambil kira skop perkhidmatan yang disediakan di Jabatan Kecemasan dan Trauma.
- Bilangan jururawat sedia ada yang ditempatkan di wad Unit Rawatan Rapi semasa tempoh pandemik adalah tidak mencukupi dan menimbulkan kesulitan terutamanya apabila terdapat jururawat yang bercuti kuarantin.

Apa yang disyorkan Audit?

- Bagi memastikan kelemahan yang dibangkitkan tidak berulang pada masa hadapan dan pengurusan wabak Covid-19 dapat dilaksanakan dengan cekap dan berkesan, adalah disyorkan supaya KKM mengambil tindakan seperti berikut:
 - KKM mengambil kira bilangan penduduk yang dijangka akan mengambil vaksin berbanding menggunakan cara populasi bagi perolehan vaksin yang dilaksanakan di masa hadapan. Perkara ini adalah bagi mengelakkan pembaziran terhadap dos yang tidak dapat digunakan seterusnya dos menjadi luput tarikh.
 - KKM dengan kerjasama Jabatan Perkhidmatan Awam perlu mempertimbangkan agar KKM dapat diberikan perjawatan tambahan bagi mengatasi masalah kekurangan staf kesihatan.
 - KKM perlu menguruskan peralatan perubatan yang diperoleh secara perolehan darurat dengan lebih cekap dan berhemat supaya boleh dimanfaatkan.

